

Seminář komunikace
Kombinované studium
Lekce 1

RNDr. Eva Trnová, PhD.

Organizace

- Podmínky ukončení:
- Video:
 - jakákoliv pedagogická komunikace
 - reflexe
 - Sebereflexe
 - Kam – bude v ISU
 - Termín – návrh 31.12. 2018 – vyhovuje???

Obsahová struktura seminářů

Seminář 1

1. Obecná teorie komunikace
2. Základní informace z verbální a neverbální komunikace

Seminář 2

1. Otázky v pedagogické komunikaci
2. Zpětná vazba
3. Naslouchání

Vaše návrhy???

Co je to komunikace

- Co si představujete pod pojmem komunikace?

Co je to komunikace

- Latinský původ: znamená něco spojovat.
- Různé významy:
 - označení pro dopravní síť
 - přemísťování lidí, materiálů, ale také myšlenek, informací, postojů, pocitů od jednoho člověka k druhému.

Definice komunikace

- Kybernetika: *Komunikátor – komunikační kanál – komuniké - komunikant* (nakreslit schéma)
- Nejde jen o pouhý přenos informace – jde o sebe prezentaci, o vyjádření postojů k předmětu, ke komuniké i k příjemci.
- Jde o různou úroveň působení, ovlivňování, znesnadňování či usnadňování porozumění.
- Komunikujeme i když nekomunikujeme!

Aktivita - obrázek

- Práce ve dvojicích - jeden kreslí druhý dává instrukce.

Aspekty komunikace

- **Obsahový aspekt** – sémantický obsah
 - co sdělujeme (obsah) a jak (struktura) ...
- **Vztahový aspekt** – vztahy pociťované mezi komunikujícími – většina vztahových informací je předávána neverbálními a paralingvistickými signály (*zabarvení hlasu, frázování...*)
 - vztah k obsahu komunikace – je pro mě zajímavý ?;
 - neverbální komunikace;
 - nutný soulad mezi sémantickým obsahem a vztahovým aspektem – nebezpečí nepochopení.

Vsuvka z wiki

- **Sémantika**
- (též **sémaziologie**) je nauka o významu výrazů z různých strukturních úrovní jazyka – [morfémů](#), [slov](#), [slovních spojení](#) a [vět](#), popř. i vyšších textových jednotek. Význam se často spojuje či ztotožňuje se vztahem těchto výrazů ke skutečnosti, kterou označují. Skutečností se rozumí to, co člověk poznal, tj. znalostní model té reality; o nepoznaném člověk nic neví. Slovo vzniklo z [řeckého](#) σηματικός, *sémantikos*, od *sémainó*, označuji a *séma*, znak, znamení. Výraz (forma, syntaktická složka, jazykový konstrukt, řetězec symbolů) je nosná struktura, která umožňuje přenos, záznam (pamatování) a zpracování nesené informace – významu.

Aktivita

- Představení – ústně - písemně
- 1 minuta příprava – půl minuty prezentace
- Cvičení ve dvojici

Aktivita k procesu vnímání informace

- Práce ve skupině
- Zapište, co jste se od souseda dozvěděli – představte svého kolegu ostatním

Komunikační proces

- Co si pamatujeme:
 - *snadněji zachytíme z komunikace to, co má větší informační náboj – hůře si pamatujeme věci běžné a opakující se - lépe neobvyklé, překvapující, výjimečné.*

Výjimečnost může být způsobena:

- *obsahem*
- *formou*
- *osobností*

Zákon dvojí filtrace

- Ochrana před zahlcením informacemi
- Zákon dvojí filtrace:
 1. filtrace - nevědomý proces
 2. filtrace vědomý proces – vybíráme to, co je pro nás důležité, zajímavé...

Působení podnětů z prostředí – intenzivní podněty přitahují naši pozornost mnohdy i proti naší vůli.

Vnímání informací

- **Proaktivní interference** – neschopnost zapamatovat si nové věci (informace, zážitky).
- **Retroaktivní interference** – vypouštění minulých zapamatovaných informací nebo zážitků.

Redundance sdělení

= míra informační nadbytečnosti

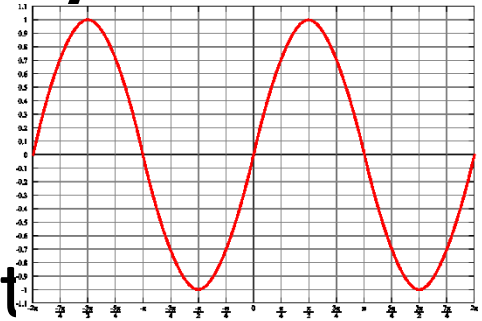
Důvody:

- větší květnatost mluvy;
- větší detailizování;
- používání prázdných slov a frází.

Zajímavost: *Psaný text odlišná míra redundance – řádky v horní polovině mají menší redundanci než dolní polovina textu. Všimli jste si toho?*

Proces vnímání zprávy

Dá se znázornit graficky - sinusoida

- **Počátek informace** – působí novost
- **Konec informace** - lidské povědomí reaguje tak, že se snaží zachytit co nejvíce z informace, když zjistí, že už nebude nic následovat
- **Střední část informace** – vnímáme nejméně
- Video

Dva zákony

- **Zákon posledního členu** – nejvíce si pamatujeme poslední informace z mluveného projevu
- **Zákon efektu primárnosti** – zapamatujeme si zejména počáteční část informace. [Video](#)
- Míra citlivosti při vnímání informací je individuálně odlišná.
- Jak jste na tom Vy? Vzpomeňte na aktivitu „Představování“

Jaké funkce má komunikace 1

- Zkuste nějaké formulovat – práce ve dvojicích

Jaké funkce má komunikace 2

- **Informativní** – předávání informací mezi lidmi
- **Instruktivní** – je to také funkce informativní, ale navíc vysvětlení významu, postupu...
- **Přesvědčovací** – působení na druhého s cílem změnit jeho názor , postoj pomocí argumentace
- **Posilovací a motivující** – patří k fci přesvědčující, ale jde o posilování určitých pocitů sebevědomí, vlastní potřeby, vztahu k něčemu...

Jaké funkce má komunikace 3

- **Zábavná** – jde o to pobavit – snaha vytvořit pohodu
- **Vzdělávací a výchovná** – specificky uplatňovaná zejména prostřednictvím institucí – souvisí s fcí informativní a instruktivní, ale navíc fce dohled, dozor, kontrola
- **Socializační a společensky integrující** – vytváření vztahu mezi lidmi; společensky podmíněná – různé způsoby komunikace různých vrstev

Jaké funkce má komunikace 4

- **Souvztažnost** – informace jsou dávány do určitých souvislostí, které nám pomáhají lépe je pochopit a vstřebat
- **Fce osobní identity** – ujasňujeme si, kdo jsme, vytváříme si svou osobnost komunikací s ostatními
- **Poznávací** - souvisí s fcí informativní – tam je hlavní komunikant – zde komunikátor – sděluje zážitky, vzpomínky, plány...

Jaké funkce má komunikace 5

- **Svěřovací** – zbavování se vnitřního napětí a pomáhá překonávat těžkosti, empatie
- **Úniková** – snaha odreagovat se – pomáhá překonávat napětí, stres – „nezávazné povídání“

Význam jednotlivých funkcí se mění v závislosti na mnoha faktorech

Které funkce jsou plněny především ve škole?

Základní komunikační dovednosti

- Napište na papírek, jaké dovednosti považujete za důležité pro komunikaci.
- Porovnejte si své názory ve čtveřicích a vyberte pro prezentaci ty, na kterých se shodnete.

Základní komunikační dovednosti

- Mluvení
- Čtení
- Psaní
- Naslouchání
- Která je podle vás nejjednodušší a která nejobtížnější.

Co ovlivňuje komunikaci

- Dovednosti komunikujících
- Počet účastníků
- Fyzická blízkost

Dělení komunikace

- Verbální
- Neverbální
- Komunikace činem

Práce s pracovními listy

Ukázky komunikace

- Video Paterman
<https://www.youtube.com/watch?v=2hCceiQJi7c>
- Video verbální a neverbální komunikace
- <https://www.youtube.com/watch?v=aWT-yYVP60Y>
- Video Jak mluvit přesvědčivě
<https://www.youtube.com/watch?v=DBs68rcLg78>
-

Těším se na vás v listopadu 😊